

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/19231

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 1726
Konu : Soru Önergeleri

23.05/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.04.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-30391 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/19228, 7/19232, Bilecik Milletvekili Yaşar TÜZÜN'e ait 7/19229, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/19230, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/19231 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.



Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/19228 (2 sayfa)
2. Görüş 7/19229 (1 sayfa)
3. Görüş 7/19230 (1 sayfa)
4. Görüş 7/19231 (2 sayfa)
5. Görüş 7/19232 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

: Ramazan Kerim ÖZKAN

Burdur Milletvekili

Esas No

:7/ 19231

Bilindiği üzere marketlerde satışa sunulan ambalajlı süt ve süt ürünleri, ambalajlı meyve suları, et suları konserve gibi gıda niteliği taşıyan bazı ürünlerde üretim tarihleri yer almayıp sadece son kullanma tarihleri yazılmaktadır. Oysa tüketicilerin satın aldıkları ürün hakkında son kullanma tarihlerini bilmek istemeleri en doğal haklarıdır. Zira ürünün tazelik-bayatlık kriteri son kullanma tarihiyle değil, üretim tarihiyle ilişkili bir kavramdır. Doğal olarak da üretici mevcut ürünler içerisinde satın alacağı ürünün en tazesinin hangisi olduğunu bilmek isteyecek ve tercihini ona göre yapacaktır. Aynı zamanda "4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da Gıda ürünlerinin üzerinde tüketiciiyi, yanıltıcı, aldatıcı ve onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici unsurlar yer alamaz denilmektedir. Ayrıca Birleşmiş Milletler Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesinde "Tüketicilere kendi ferdi istek ve ihtiyaçlarına göre bilinçli seçim imkanı sağlamak için yeterli bilgilere erişim sağlanması gereklidir" ifadesi bulunmaktadır. Yine T.C. Anayasasının 172. maddesinde "Devlet tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder" ibaresi yer almaktadır.

SORU 1) Yukarıda anılan gerekçelerle marketlerde satışa sunulan ambalajlı gıda ürünlerinin tamamında "Son Kullanım Tarihi'nin yanı sıra "Üretim Tarihi'nin de yer almasını uygun buluyor musunuz?

SORU 2) Bakanlığınızca bu türde düzenlemeye gidilmesi için bir protokol hazırlanmasını ve bu konuda bir yönetmelik hazırlanmasını düşünüyor musunuz?

CEVAP 1-2) Bilindiği üzere, gıdaların etiketlenmesi ile ilgili hususlar 25.08.2002 tarihli ve 24857 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliği" ile düzenlenmektedir. Gıdaların etiketinde bulunması zorunlu olan bilgiler Tebliğin 6. maddesinde yer almaktadır. Bu maddeye göre, gıdaların etiketinde son tüketim tarihinin bulunması zorunlu olup, üretim tarihinin bulunması zorunlu değildir. Bu düzenleme yeni bir düzenleme olmayıp, Tebliğin yayımlandığı 25.08.2002 tarihinden itibaren uygulanmakta olan bir düzenlemedir.

Tebliğin 4 üncü maddesinde son tüketim tarihi, "Gıda maddesinin uygun şartlarda depolandığı süre içinde kendine has özelliklerini koruyabildiği süreyi belirten tarih" şeklinde tanımlanmaktadır. Ayrıca, 7. maddenin (e) bendi gereğince, normal koşullarda ya da ambalajı açıldıktan sonra mikrobiyolojik yönden çabuk bozulabilecek gıdalar için etikette "..... tarihinden önce tüketilmelidir" ifadesine yer verilmesi gerekmektedir.

İlgili Tebliğin bu hükümleri ve bu konuya ilişkin diğer hükümleri tüketicinin sağlığının korunmasına yönelik düzenlemelerdir. Belli gıdalar için bazı özel durumlar söz konusu olduğunda ise, son tüketim tarihi dışındaki bir tarih bildirimi yapılması gerekiyorsa, buna ilişkin düzenlemelere ürüne özel mevzuat kapsamında yer verilmektedir.

Ayrıca, Tebliğin 4. maddesinde 'raf ömrü' "Gıda maddelerinin üretim tarihinden itibaren uygun koşullarda kalite özelliklerini muhafaza edebildiği süre" şeklinde tanımlanmaktadır.

Bu tanımdan da anlaşıldığı üzere, gıdalar üzerinde belirtilen süre boyunca tüm özelliklerini korumalıdır. Bunun sağlanması üreticinin sorumluluğunda olup, herhangi bir olumsuzluk tespit edildiğinde cezai işlem uygulanmaktadır. Diğer taraftan, eğer tüketici yine de daha önce üretilmiş bir ürünü tercih etmek istiyorsa, son tüketim tarihi daha geç olan ürünü seçme hakkına her zaman sahiptir.

Konuyla ilgili olarak üzerinde durulması gereken bir başka husus da, ülkemizin Avrupa Birliği üyelik sürecidir. Ülkemizin Avrupa Birliği'ne aday ülke olması nedeniyle, tam üyelik sürecinde yürütülen çalışmalar kapsamında bazı alanlarda mevzuatımızın AB mevzuatı ile uyumlaştırılması gerekmektedir. Yukarıda bahsi geçen Tebliğ de bu kapsamda "Gıda Maddelerinin Etiketlenmesi, Tanıtımı ve Reklamı İle İlgili Üye Ülkelerin Kanunlarının Yaklaştırılması Hakkında 2000/13/EEC Sayılı Konsey Direktifi" ile büyük oranda uyumlu olarak hazırlanmış ve tam uyumun sağlanması hususunda taahhütte bulunulmuştur. Bu Direktif, 30 Haziran 2010 tarihinde müzakereye açılan "Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı" başlıklı 12. Fasal altında yer almaktadır.

Katılım müzakereleri süreci, her aday ülkenin AB müktesebatını ne kadar sürede ve hangi düzenleme ile kabul edip, yürürlüğe koyacağını ve de uygulamayı ne şekilde yapacağını belirlendiği süreçtir. Aday ülke AB müktesebatının tümünü benimsemek zorundadır. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Faslı altında uyum taahhüdü verilen 2000/13/EEC sayılı AB Direktifi kapsamında, üretim tarihinin yazılma zorunluluğuna ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca, söz konusu Direktifin 17. maddesinde üye ülkelerin gıdaların etiketinde bulunması zorunlu bilgilerle ilgili olarak daha ayrıntılı kurallar belirleyemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Konuya ilişkin olarak ele alınması gereken bir diğer husus da uluslararası ticarettir. Ulusal mevzuatımızda gıdaların etiketinde üretim tarihinin bulunmasının zorunlu hale getirilmesi, AB ülkelerinden ithal edilen gıdalarla ilgili olarak ticari sorunların yaşanmasına neden olacaktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, gıdaların etiketinde üretim tarihinin de bulundurulmasının zorunlu hale getirilmesi konusunda Bakanlığımızca idari bir düzenleme yapılmasının, özellikle 12. Fasal Müzakereleri açısından sorunlar yaratabileceği düşünülmektedir. Ancak bilindiği üzere, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince Türk Gıda Kodeksi mevzuatının hazırlanmasından Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonu (UGKK) sorumlu olup, söz konusu Dilekçe Komisyonu Kararı son değerlendirmenin yapılması amacıyla bu UGKK'ya sunulmuştur. UGKK tarafından yapılan değerlendirme sonunda, gıdaların etiketinde üretim tarihinin de bulunmasının zorunlu hale getirilmesi yönünde bir düzenleme yapılmasının, 30 Haziran 2010 tarihinde müzakereye açılan "Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı" başlıklı 12. Fasal kapsamında verilen taahhütler açısından uygun olmadığı karara bağlanmıştır.